

Školní vzdělávací program

POVÍDÁME CELÝ DEN

**Motto: „ Všechno, co opravdu potřebuji znát,
jsem se naučil v mateřské škole “**

Robert Fulghum

Projednán a schválen na pedagogické radě : 1.9.2012

Zpracovaný na základě RVP PV č.j. 32 405/2004- 22

Zpracovala: Hana Stanovská, zástupce ředitele pro MŠ

Platnost programu od 1.9.2012

Aktualizace 28.8.2013, 31.8.2015, 29.8.2016

Skřipov 1.9.2012

Obsah:

0. Identifikační údaje	3
1. Dlouhodobá koncepce	4
2. Cíle programu	4
3. Filosofie školy a osobnost pedagoga	5
4. Charakteristika mateřské školy	6
5. Podmínky a organizace vzdělávání	7
6. Charakteristika vzdělávacího programu	13
7. Vzdělávací obsah	23
8. Doplnující programy a aktivity	24
9. Klíčové kompetence	25
10. Pravidla pro vnitřní evaluaci	26

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školního vzdělávacího programu:

„POVÍDÁME CELÝ DEN“

Zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který byl aktualizován v r. 2004.

Předkladatel školního vzdělávacího programu:

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Skřipov, okres Opava, příspěvková organizace
Adresa školy: 747 45 Skřipov č. 120
Jméno ředitele: Mgr .Bc. Eva Víchová
Kontakty: Tel./fax: 553 781 125
Tel.- MŠ: 553 781 115
E-mail: zsskripov@volny.cz
www.zsamsskripov.webpark.cz

Zástupce ředitele
pro MŠ: Hana Stanovská

Součástí školy: Odloučené pracoviště - Mateřská škola Hrabství s výdejnou stravou (tel.: 553 781 144)

Zřizovatel školy:

Název zřizovatele: Obec Skřipov
Adresa zřizovatele: 747 45 Skřipov č. 107
Kontakty: Tel./fax: 553 781 124
E-mail: ouskripov@quick.cz

Platnost programu od 1.9.2012

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

DLOUHODOBÁ KONCEPCE

Nástin kurikula:

„Všechno, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské škole:

- ❖ O všechno se rozděl.
- ❖ Hraj fér.
- ❖ Nikoho nebij.
- ❖ Vracej věci tam, kde jsi je našel.
- ❖ Uklízej po sobě.
- ❖ Neber si nic, co ti nepatří.
- ❖ Když někomu ublížíš, řekni promiň.
- ❖ Před jídlem si umyj ruce.
- ❖ Splachuj.
- ❖ Teplé koláčky a studené mléko ti udělají dobře.
- ❖ Žij vyrovnaně – trochu se uč a trochu přemýšlej a každý den trochu maluj a kresli a zpívej a tancuj a hraj si a pracuj.
- ❖ Každý den odpoledne si zdímní.
- ❖ Když vyrazíš do světa, dávej pozor na auta, chytň se někoho za ruku a drž se s ostatními pohromadě.“

Robert Fulghum

Cíle programu

Cílem naší snahy je spokojené, samostatné a aktivní dítě, které vedeme přirozenou cestou – prostřednictvím prožitků, praktických zkušeností, experimentů, zařazováním spontánních a řízených aktivit tak, aby se dobře rozvíjely jeho dovednosti:

- být tvořivý
- umět komunikovat s lidmi i technikou
- umět spolupracovat
- umět řešit problémy
- respektovat svá práva i práva jiných
- umět pečovat o své zdraví a bezpečí
- mít vztah k přírodě i kultuře a chránit je

Náš cíl: spokojené dítě = spokojený rodič

To vše s láskou, pohodou, vzájemnou úctou a pochopením.

Filozofií naší školy je:

- Zajistit dětem bezpečné a dostatečně podnětné prostředí, ve kterém se budou cítit příjemně a svobodně
- Rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb
- Probouzet v dítěti aktivní zájem a chuť se dívat kolem sebe, naslouchat, objevovat, ale i s odvahou ukázat, co vše umí, zvládne a dokáže
- Chceme rozvíjet pozitivní citové vztahy k sobě i druhým

Osobnost pedagoga:

- Pro pedagoga je v každé situaci rozhodující dítě
- Pedagogickým záměrem je děti cílevědomě vést, vzdělávat a tak jim poskytnout dobré základy do života
- Pedagog vytváří všem dětem bez rozdílu takové vzdělávací podmínky, aby v průběhu předškolního vzdělávání dostatečně rozvíjely svůj potenciál
- Dítě má právo být jiné, mít jiné potřeby, pracovat jiným tempem
- Pedagog dítě vede, ale nechává mu volnost projevu
- Dítě se učí na základě činností, na základě toho, co si samo vyzkouší a tím si vše lépe zapamatuje

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Charakteristika Mateřské školy ve Skřipově

Mateřská škola Skřipov se nachází v zadní části budovy Základní školy ve Skřipově. Ve vstupu je přezouvárna a skladová komora, po schodišti vyjdeme do patra, vlevo se nachází šatna dětí, vpravo projdeme chodbou kolem kanceláře vedoucí učitelky a místnosti pro pomůcky. Vlevo je herna dětí, u ní sklad hraček a malá místnost pro spaní dětí, pro ostatní děti jsou lehátka připravována v herně. Uprostřed chodby je umývárna a WC, vedle úklidová místnost a kuchyňka. Vpravo je umístěna další třída. Stravování dětí mateřské školy probíhá v přízemí budovy, kde se nachází školní jídelna, která je společná a kde se stravují rovněž i žáci ZŠ.

Venkovní areál zahrnuje vlevo od budovy dětské hřiště, kde jsou houpačky, pružinové houpačky, lanové průlezkové, pyramida, tabule na kreslení a sestava se skluzavkou.

Vpředu je umístěn nový zahradní domek, který slouží k ukládání hraček na pískoviště, pomůcek pro pobyt na hřišti, koloběžek a srážedel pro děti. Vpravo od budovy máme pískoviště, houpačku a pružinové houpačky.

Děti rovněž využívají ke svému vyžití i hřiště s umělým povrchem, které je naproti budovy v uzavřeném prostoru.

Charakteristika Mateřské školy v Hrabství

Mateřská škola v Hrabství je také součástí větší budovy. Je to budova kulturního domu, ale má svůj samostatný vstup. V mezipatře je přezouvací prostor, v 1. poschodí je herna, jídelna, sociální zařízení, šatna, úklidová místnost, sklad, kancelář a kuchyňka pro výdej stravy. Strava je do školky dovážena ze školní kuchyně ze Skřipova.

Zahrada je větších rozměrů se zahradním domkem na hračky a náradí, pískoviště, lanová pyramida.

Děti mohou rovněž využívat nově otevřený dětský koutek, který je před budovou KD.

PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Podmínky uvedené v RVP PV popisují do jisté míry optimální podobu předškolního vzdělávání. Realizace některých může být omezena možnostmi jednotlivých mateřských škol. Jde nám však o to, aby podmínky, které jsou považovány za žádoucí, byly postupně a v rozsahu možností naší mateřské školy a zřizovatele optimálně naplňovány.

a) Věcné podmínky

Nedostatky byly odstraněny a další nebyly shledány. **Za klady považujeme toto:**

- + dostatečné prostory jsou efektivně využity při individuálních i skupinových hrách
- + hračky jsou uloženy z větší části v dosahu dětí
- + učební pomůcky a hračky příznivě ovlivňují vzdělávání a poznávání
- + úprava a výzdoba interiéru je obměňována, využívá se dětských prací
- + dostatek náradí a náčiní pro každodenní využití
- + možnost využití tělocvičny ZŠ nebo hřiště a prostor kolem objektu školy

Věcné podmínky jsou hodnoceny jako dostačující.

Snažíme se, aby prostředí MŠ bylo vnímáno jako zabydlené a útulné, tedy harmonické.

b) Životospráva

Nedostatky v této oblasti nebyly shledány. *Za klady považujeme toto:*

- + strava je vařena ve školní kuchyni a přímo podávána dětem
- + skladba jídel je pestrá, zásady správné výživy jsou dodržovány
- + je dodržován pitný režim
- + dodržován je vhodný interval mezi jídly (3 hod.)
- + k jídlu nejsou děti nuceny, ale vhodně motivovány
- + během jídla jsou děti vedeny k samostatnosti a sebeobsluze
- + je dodržován pravidelný denní režim, činnosti se střídají, je respektována individualita dítěte
- + pravidelný pobyt venku je přizpůsobován proměnám počasí a kvalitě ovzduší

Ze zjištěné analýzy současného stavu je patrné, že životospráva v naší MŠ je vyhovující. Není proto zapotřebí měnit zavedený systém. Naším cílem bude i nadále pečovat o zdravou výživu, která výrazně ovlivňuje tělesnou i duševní pohodu, zajišťuje růst i vývoj, psychickou a fyzickou výkonnost a obranyschopnost proti vnitřním a vnějším vlivům.

c) Psychosociální podmínky

Analýza současného stavu vypovídá o dobré úrovni psychosociálních podmínek pro vzdělávání dětí. Snahou všech je vytvářet bezpečné klima na základě vzájemné důvěry, úcty, empatie, diskretnosti, solidarity a spolupráce mezi všemi lidmi v mateřské škole.

Pro zdraví dětí i dospělých je nezbytné uspokojování základních psychických potřeb, mezi něž patří potřeba určité stálosti, řádu a smyslu v podnětech, ale i potřeba svobody (mít volbu). Podmínkou zdravého vývoje dítěte předškolního věku je sladit a vzájemně vyvážit potřebu řádu a svobody.

Naše mateřská škola umožňuje pozvolný adaptační proces dítěte na začátku pravidelné docházky. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku nebo odpočinku, jídla a pohybu.

Individuálně jsou zavedeny nespací aktivity, zvláště u starších dětí – jde o klidové činnosti – grafomotorika, vybarvování předkreslených obrázků, sestavování puzzle obrázků apod. Všechny děti mají rovnocenné postavení, žádné není zvýhodňováno nebo znevýhodňováno. Pedagog pracuje s určitou nabídkou, ze které si děti „mohou vybrat“ (za citlivého usměrňování pedagoga). Pedagogové se snaží neuzívat negativního hodnocení. Snažíme se ovlivňovat prosociální chování v rámci prevence šikany (prevence sociálně patologických jevů).

Naším cílem je vytvářet dobré vztahy mezi všemi v mateřské škole a okolí.

d) Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a měl by být vzdělán v oblasti speciální pedagogiky.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- umožnit samostatnost dítěti dle jeho schopností a možností
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.
- Viz. příloha RVP Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

e) Podmínky pro práci žáků mimořádně nadaných dětí

Odchylky od standardní náplně práce volíme také v případě diagnostikovaného mimořádně nadaného jedince. Při jejich činnosti v MŠ je zohledňováno jejich nadání a žáci jsou zapojováni do aktivit, které odpovídají jejich mimořádnému nadání.

f) Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

. Mateřská škola vykonává dohled nad dítětem od doby, kdy je pedagogický pracovník převezme od jeho zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby, až do doby, kdy je učitelka MŠ předá jeho zákonnému zástupci nebo jím pověřené osobě. Předat dítě pověřené osobě lze jen na základě písemného pověření vystaveného zákonným zástupcem dítěte.

K zajištění bezpečnosti dětí při pobytu mimo území mateřské školy stanoví ředitelka mateřské školy počet učitelek tak, aby na 1 učitelku připadlo nejvýše:

- a) 20 dětí z běžných tříd
- b) 12 dětí ve třídě, kde jsou zařazeny děti se zdravotním postižením

Výjimečně může ředitel mateřské školy zvýšit počty dětí uvedené:

- a) v odstavci 2 písm. a), nejvýše však o 8 dětí, nebo
- b) v odstavci 2 písm. b), nejvýše však o 11 dětí.

Při specifických činnostech, například sportovních činnostech, nebo při pobytu dětí v prostředí náročném na bezpečnost určí ředitel mateřské školy k zajištění bezpečnosti dětí dalšího pedagogického pracovníka, ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je způsobilá k právním úkonům a která je v pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy- provozní pracovnice poučené o dodržování bezpečnosti při činnostech a dohledu nad dětmi.

Při pořádání výletů pro děti určí zástupce ředitele mateřské školy počet učitelek tak, aby byla zajištěna výchova dětí, včetně dětí se zdravotním postižením, jejich bezpečnost a ochrana zdraví.

Při vzdělávání dětí dodržují učitelky pravidla a zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které pro tuto oblast stanoví platná školská a pracovněprávní legislativa. Zejména vzhledem k ochraně zdraví ostatních dětí může pedagogický pracovník, pokud má při přebírání dítěte od zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby podezření, že dítě není zdravé, požádat zákonného zástupce o doložení zdravotní způsobilosti dítěte ke vzdělávání formou předložení potvrzení od ošetřujícího lékaře.

Také při nástupu dítěte po jeho onemocnění si může vyžádat pedagogický pracovník od zákonného zástupce dítěte písemné potvrzení od ošetřujícího lékaře, že dítě je zdravé a může být v kolektivu ostatních dětí v případě zjevného nedoléčení dítěte.

Rodiče mohou děti do mateřské školy vodit pouze tehdy, pokud jsou zcela zdravé a nemají žádné příznaky nemoci či infekce. Trvalý kašel, průjem, zvracení, přetrvávající rýma, červené spojivky očí a podobné příznaky jsou příznaky nemoci, i když děti nemají teplotu! Škola není na izolaci nemocného dítěte od kolektivu zařízena ani stavebně ani personálně, a proto v případě zjištění příznaku nemoci u dítěte okamžitě informujeme rodiče a požadujeme jeho vyzvednutí ze skupiny dětí.

Pedikulóza (dětské vši) – jedná se o infekční onemocnění. Zákonný zástupce je povinen nahlásit MŠ výskyt vší u dítěte a zajisti patřičné ošetření. Dítě bez odstranění vší nemůže být přijato ke vzdělávání a pobytu v MŠ - § 22 odst., 3, písmeno b) Školského zákona.

Rodiče mají povinnost oznámit učitelce ve třídě jakékoliv skutečnosti, které se týkají zdravotního stavu dítěte a které se udály i mimo MŠ (alergie, mdloby, nevolnost, úraz...) a podat zprávu v případě výskytu přenosné infekční nemoci v rodině (neštovice, žloutenka, mononukleóza, virový zápal plic apod.) či informaci o výskytu vší u dětí. Léky a léčebné prostředky (kapky, masti, léky) ve škole nepodáváme, s výjimkou nařízení lékaře a podepsanou dohodou se zákonným zástupcem dítěte, s přesným dávkováním a názvem léku.

Písemně budou pověřeny k tomuto pedagogické pracovníce. Zejména při dále uvedených specifických činnostech, které vyžadují zvýšený dohled na bezpečnost dětí, dodržují pedagogičtí pracovníci i ostatní zaměstnanci zásady BOZP.:

Při přesunech dětí při pobytu mimo území mateřské školy po pozemních komunikacích se pedagogický dozor řídí pravidly silničního provozu, zejména kde není chodník nebo je-li neschůdný, chodí se po levé krajnici, a kde není krajnice nebo je-li neschůdná, chodí se co nejbližší při levém okraji vozovky.

Chodci směřjí jít po krajnici nebo při okraji vozovky nejvýše dva vedle sebe. Při snížené viditelnosti, zvýšeném provozu na pozemních komunikacích nebo v nebezpečných a nepřehledných úsecích směřjí jít chodci pouze za sebou. Děti mají reflexní vesty a učitelka terčík.

- a) Pro pobyt dětí v přírodě se využívají pouze známá bezpečná místa, pedagogičtí pracovníci dbají, aby děti neopustily vymezené prostranství.
- b) pedagogičtí pracovníci před pobyt dětí zkontrolují prostor a odstraní všechny nebezpečné věci a překážky (sklo, hřebíky, plechovky, ostré velké kameny apod.).
- c) b) sportovní činnosti a pohybové aktivity před cvičením dětí a dalšími pohybovými aktivitami, které probíhají ve třídách, popřípadě v jiných vyčleněných prostorách v objektu budovy mateřské školy nebo probíhají na venkovních prostorách areálu mateřské školy, kontrolují pedagogičtí pracovníci školy, zda prostory jsou k těmto aktivitám dostatečně připraveny, odstraňují všechny překážky, které by mohly vést ke zranění dítěte a při použití tělocvičného načiní a náradí kontrolují jeho funkčnost a bezpečnost pedagogičtí pracovníci dále dbají, aby cvičení a pohybové aktivity byly přiměřené věku dětí a podle toho přizpůsobují intenzitu a obtížnost těchto aktivit individuálním schopnostem jednotlivých dětí
- d) c) pracovní a výtvarné činnosti při aktivitách rozvíjejících zručnost a výtvarné cítění dětí, při kterých je nezbytné použít nástroje jako jsou nůžky, kladívka apod., vykonávají děti práci s těmito nástroji za zvýšené opatrnosti a výhradně pod dohledem pedagogického pracovníka školy, nástroje jsou zvlášť upravené (nůžky nesmí mít ostré hroty apod.)
- e) Zákonní zástupci nesou zodpovědnost za své dítě i po dobu, kdy je ve škole : - odpovídají za to, co mají děti v šatních skříňkách, učitelky nejsou povinny kontrolovat obsah skříňek, zda neobsahují nebezpečné věci (ostré předměty, léky, apod.) - rodiče plně odpovídají za oblečení a obutí svých dětí a za věci (šperky, knížky, hračky, potraviny), které si dítě bere s sebou do školy (mohou např. zapříčinit úraz dítěte).

- f) Škola je po celou dobu svého provozu uzamčena, rodiče zazvoní, učitelka otvírá dveře na základě identifikace zákonného zástupce na obrazovce, která je umístěná ve třídě.
- g) Další dokumenty o BOZP :MŠ má vypracovaný dokument o bezpečnosti dětí, o poučení dětí při různých činnostech, má vytipované možné rizika možného úrazu, chování při činnostech.
- h) Evidence školního úrazu: Školním úrazem je úraz, který se stal dítěti při výchově a vzdělávání a při činnostech, které s nimi přímo souvisejí. Výchovnou a vzdělávací činností je účast dětí při výchovné a vzdělávací práci školy, ve škole od vstupu dětí do prostor školy až do odchodu z nich, a každá činnost vyplývající z přímé souvislosti s tím. Školním úrazem je rovněž úraz, který se stal dětem při akcích konaných mimo školu, organizovaných školou a uskutečňovaných za dozoru pověřené odpovědné osoby. Jedná se zejména o úrazy dětí na vycházkách, výletech, zájezdech, exkurzích. Školním úrazem není úraz, který se dětem stane na cestě do školy a zpět, nebo na cestě na místo nebo cestou zpět, jež bylo určeno jako shromaždiště mimo areál školy při akcích konaných mimo školu. Vyhotovení záznamu o úraze se řídí vyhl. č.64/2005 Sb. v pozdějším znění - vyhláška č. 57 ze dne 12.2.2010 (evidence úrazů). S účinností k 1.4.2016 je možné zadávat formuláře týkající se úrazů pouze v systému InspIS DATA.
- i) V ostatních otázkách BOZP se škola řídí svojí směrnicí k BOZP, která je součástí školního řádu a metodicky vychází z Metodického pokynu MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů.

g) Ochrana před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

Důležitým prvkem ochrany před sociálně patologickými jevy je i výchovně vzdělávací působení na děti již předškolního věku zaměřené na zdravý způsob života. V rámci školního vzdělávacího programu jsou proto děti nenásilnou formou a přiměřeně k jejich věku a schopnostem pochopit a porozumět dané problematice seznamovány s nebezpečím drogové závislosti, alkoholismu, kouření, virtuální závislosti (počítače, televize, video) vandalismu, a jiných forem násilného chování a jsou jim vysvětlována pozitiva zdravého životního stylu.

V rámci prevence před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí provádí učitelky mateřské školy monitoring vztahů mezi dětmi ve třídních kolektivech s cílem řešit případné deformující vztahy mezi dětmi již v jejich počátcích a to ve spolupráci se zákonnými zástupci, případně za pomoci školských poradenských zařízení.

Důležitým prvkem prevence v této oblasti je i vytvoření příznivého sociálního klimatu mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a učitelkami a mezi učitelkami a zákonnými zástupci dětí. MŠ má vypracovaný plán jako součást ŠVP.

- Odpovědnost pedagogů za bezpečnost dětí po celou dobu pobytu dětí v MŠ od převzetí dětí do vyzvednutí rodiči nebo jimi pověřenými zmocněnci
- Mimo území školy učitelka zodpovídá za max. 20 dětí
- Učitelky se v době pobytu překrývají a v případě potřeby děti rozdělí tak, aby, byla zajištěna jejich bezpečnost
- Systém bezpečnosti na ŠZ a vymezení zodpovědnosti učitelek
- Při nebezpečných činnostech určí ředitelka takový počet dospělých, aby zajistila bezpečnost (sezónní činnosti- výlety, plavání apod.)
- Zmocnění o předání dítěte jiné osobě než rodičům musí být písemné

- V době zájmové aktivity zodpovídá za děti přebírající učitelka MŠ do předání zpět třídní učitelce
- Učitelky sledují asociální chování mezi dětmi – šikanu-a jsou povinny ji řešit
- Prevenci provádí v programech se záměry oblasti soc. patol. jevů
- Budova MŠ je po celý den uzavřena, návštěvy a ostatní musí použít zvonku
- Děti jsou pojištěny (úrazové poj. zřizovatel)
- Pravidelně se provádí revize ŠZ, kontrolu hraček a pomůcek zajišťuje učitelka třídy, školnice.
- Učitelky jsou povinny nosit na vycházky terčík (děti reflexní vesty)
- Pravidelně poučovat děti o bezpečnosti chování a prokazatelně ji evidovat – třídní knihy
- Všechny zdravotní změny si sdělovat i při střídání služby, evidovat a vyrozumět rodiče

h) Organizace a provoz školy – podrobně viz, Školní řád

Naše mateřská škola má 2 třídy – jednu ve Skřipově, druhou v Hrabství, obě jsou věkově smíšené.

Celková kapacita je 28 dětí ve Skřipově a 17 dětí v Hrabství (podle hygienických předpisů a prostoru.)

Podle vyhlášky 14/2005 by mělo být 24 dětí na třídu, ale zřizovatel může udělat vyjímku + nebo – 4 děti. Od školního roku 2005/2006 máme stanovenou vyjímku zřizovatelem až do 28 dětí na třídu ve Skřipově.

Od září 2016 byla kapacita navýšena na 50 dětí v obou školkách - Ve Skřipově – 28 dětí, v Hrabství 22 dětí.

Skladba tříd a počet dětí:

2012/2013 -	MŠ Skřipov - 28 dětí
	MŠ Hrabství - 17 dětí
2013/2014 -	MŠ Skřipov - 28 dětí
	MŠ Hrabství - 17 dětí
2014/2015 -	MŠ Skřipov - 28 dětí
	MŠ Hrabství - 12 dětí
2015/2016 -	MŠ Skřipov - 28 dětí
	MŠ Hrabství - 17 dětí
2016/2017 -	MŠ Skřipov - 27 dětí
	MŠ Hrabství - 22 dětí

Mateřská škola se uzavírá pouze o vánočních prázdninách, jinak jen mimořádně dle rozhodnutí ředitele školy. Během hlavních prázdnin je mateřská škola uzavřena po dobu 6 týdnů.

Organizace dne v mateřské škole (viz. rozvrh denní činnosti- provozní řád)

6.30 - 9.00 spontánní hry, cvičení, hygiena

9.00 - 9.30 dopolední svačina

9.30 - 11.45 řízená činnost, pobyt venku, hygiena

11.45 - 14.10 oběd, odpočinek

14.10 - 16.00 hygiena, svačina, odpolední zájmová činnost, rozcházení dětí

Spontánní a řízené aktivity jsou během dne dostatečně vyváženy, dbáme na individuální zvláštnosti dětí, na vzdělávání dětí s mimořádnými potřebami i na děti mimořádně nadané. Snažíme se zajistit (pokud to situace vyžaduje) dětem i dostatečné soukromí. Vše vychází z potřeb a zájmů dítěte. Znalosti dětí postupně prohlubujeme, aby byly schopny v šesti letech dobře zvládnout vstup do základní školy.

Pravidelný zápis nových dětí do MŠ probíhá každoročně v měsíci květnu.

Ředitelka Základní školy a Mateřské školy Skřipov, okres Opava, příspěvková organizace stanovila následující kritéria, podle nichž bude postupovat při rozhodování na základě ustanovení § 165 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole v případě, kdy počet žádostí o přijetí k předškolnímu vzdělávání v daném roce překročí stanovenou kapacitu maximálního počtu dětí pro mateřskou školu. Stanovena kapacita je 45 dětí (28 dětí ve třídě ve Skřipově, 17 dětí ve třídě v Hrabství).

- I. Předškolní vzdělávání se poskytuje dětem ve věku od 3 let až do začátku povinné školní docházky.
- II. Při přijímání dětí do mateřské školy vychází ředitelka z kritérií, uvedených v následující tabulce. Přednostně bude přijato dítě s vyšším celkovým hodnocením.

Kritérium		Bodové ohodnocení
Doba podání přihlášky (opakované podání žádosti)	1 rok	1
	2 roky	2
	3 roky	3
Trvalý pobyt dítěte*	Trvalý pobyt v obci Skřipov, Skřipov - Hrabství	5
	Požaha, popř. jiné smluvní obce	2
Věk dítěte** Věk dítěte (zapisují se děti nar. do 31. 12. 2013)	3 roky věku a mladší	3
Věk dítěte (nar. do 31. 8.2012)	4 roky věku	4
Věk dítěte (nar. do 31. 8.2011)	5 let věku	5
Individuální situace dítěte	Mateřskou školu navštěvuje sourozenec dítěte	2
	Dítě se hlásí k celodennímu provozu	1
	Dítě se specifickými vzdělávacími potřebami	3

*K předškolnímu vzdělávání jsou přednostně přijímány děti s trvalým pobytem v obci Skřipov, Skřipov – Hrabství. Upřednostnění se týká též dětí občanů Evropské unie či občanů třetích zemí, kteří mají hlášeno místo pobytu na území obce. Občané třetích zemí jsou povinni doložit oprávnění k pobytu na území České republiky ve smyslu ustanovení § 20 odst. 2 písm. d) školského zákona.

**V bodovém hodnocení rozhoduje věk, kterého dítě dosáhne dle tabulky, v případě rovnosti bodů bude rozhodovat datum narození dítěte. Bez ohledu na bodové hodnocení bude přednostně v souladu s ustanovením § 34 odst. 4 školského zákona vždy přijato dítě rok před nástupem povinné školní docházky.

III. V případě rovnosti bodů (shodnosti posuzovaných kritérií) může být v ojedinělých individuálních případech zohledněna výdělečná činnost rodiče dítěte, pokud je rodič jiného dítěte, který není výdělečně činný, schopen poskytovat vzdělání a péči v potřebném rozsahu dítěti sám. K výdělečné činnosti se však nepřihlédne, pokud je rodič dítěte, který není výdělečně činný, na mateřské/rodičovské dovolené s dalším dítětem.

g) Řízení MŠ

Každý zaměstnanec má vymezeny své pracovní povinnosti, znají obsah a rozsah své pracovní náplně a uvědomují si své kompetence v případě nedodržení svých povinností bude sjednána náprava a přijato opatření.

Je vytvořen funkční informační systém uvnitř i vně MŠ (vývěsky, nástěnky, letáčky). Ředitelka hodnotí práci všech zaměstnanců, pozitivně je motivuje. Podporuje týmovou práci.

Plánování školy je funkční, opírá se o předchozí analýzy a využívá zpětné vazby.

Všechny učitelky společně vypracovávají třídní vzdělávací program, do kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, z výsledků vyvozují závěry pro další práci. Škola spolupracuje se základní školou, se zřizovatelem, s okolními školskými zařízeními, s různými organizacemi, firmami.

h) Personální podmínky

Počet pedagogických zaměstnanců: 4

Počet provozních zaměstnanců: 2

V mateřské škole je kladen důraz na chování a vystupování všech zaměstnanců, kteří pozitivně působí na své okolí. Celý pedagogický kolektiv má odbornou pedagogickou kvalifikaci – středoškolské vzdělání s maturitou.

Pedagogičtí zaměstnanci se dále vzdělávají a prohlubují své znalosti a poznatky v rámci DVPP a formou samostudia, ostatní zaměstnanci průběžně navštěvují různá školení dle potřeby organizace, školením BOZP projdou všichni zaměstnanci.

Obsazení tříd:

MŠ Skřipov	Hana Stanovská (zástupce ředitele pro MŠ) Jana Fabíková – učitelka Jitka Dudysová – učitelka (zkrácený úvazek)
MŠ Hrabství	Hana Holušová – učitelka (nyní v PN) Kateřina Kies- zástup za PN Libuše Štenclová – chůva (od 1.9.2016)

Pedagogičtí zaměstnanci spolupracují se ZŠ, ZUŠ, OÚ, SRPDŠ.

ch) Spoluúčast rodičů

Stávající úroveň partnerských vztahů s rodiči je průměrná, mohla by se zlepšit v zájmu lepší komunikace mezi učitelkami MŠ a rodiči. Chápeme je jako své nejdůležitější partnery a na vztazích s nimi nám velice záleží. Snažíme se o vstřícnou komunikaci s nimi.

- Rodiče jsou na nástěnkách pravidelně informováni o dění ve školách
- Mají možnost se účastnit některých akcí MŠ, vystoupení pro rodiče
- Pedagogové je pravidelně informují o prospívání jejich dětí, chování, individuálních pokrocích, domlouvají se s rodiči na společném postupu při vzdělávání i výchově – denně při příchodu a odchodu dětí.
- Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a nevyžádaných rad.

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Záměrem předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou bytostí. Obsah je zaměřen na vzdělávací oblasti, které reflektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání a učení. Od toho jsou odvozeny oblasti předškolního vzdělávání:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

Tyto oblasti se vzájemně ovlivňují, jsou propojeny. Čím lépe se s těmito oblastmi vyrovnáme, tím více dáme dětem hodnotnějších a úplnějších informací k jeho vzdělávání.

DÍTĚ A JEHO TĚLO - biologická oblast

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho fyzickou zdatnost, podporovat jeho pohybové a manipulační dovednosti, vést dítě ke zdravým, sebevědomým návykům.

Dílčí vzdělávací cíle: co pedagog u dítěte podporuje

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- a) uvědomění si svého vlastního těla - pojmenovat části lidského těla, některé orgány, znát jejich funkci, mít povědomí o těle a jeho vývoji.
- b) rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky, koordinace pohybu, dýchání, aj.
 - zachovávat správné držení těla
 - zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci v různém prostředí, užívat náčiní
 - ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
 - vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- c) rozvoj a užívání všech smyslů
 - umět vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů-zrak, sluch, čich, chuť, hmat
 - ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
 - koordinovat lokomoci a další polohy těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- d) rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
 - zvládat jednoducho obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky)
- e) osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
 - zvládnout sebeobsluhu, hygienické návyky, starat se o osobní hygienu, umět stolovat
- f) osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
 - umět udržovat své tělo v čistotě a zdraví
 - rozlišovat, co prospívá zdraví (výživa, aktivní pohyb, zdravé prostředí, pohoda) a co mu škodí (škodlivé látky a vlivy, nezdravé návyky a závislosti, nemoci, úrazy)
- g) osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí
 - mít povědomí o některých způsobech osob, zdraví a bezpečí a o tom, kam se obrátit v případě potřeby
- h) vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základu zdravého životního stylu - mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu, zdravé výživy

Vzdělávací nabídka: co pedagog dítěti nabízí:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, hody, lezení)
- nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybu těla na místě) aj. činnosti – základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazu hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA – psychologická oblast

Záměrem vzdělávání v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávací procesy, city, vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Tato oblast zahrnuje podoblasti:

1. Jazyk a řeč
2. Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazii
3. Sebeпоjetí, city a vůle

Dílčí vzdělávací cíle: co pedagog u dítěte podporuje

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

1. Jazyk a řeč

- a) rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, poslech) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
 - pojmenovat některé bezprostředně vnímané osoby, zvířata, předměty, činnosti
 - správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
 - vést rozhovor, naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, ptát se
 - domluvit se slovy i gesty, improvizovat
 - porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku, sledovat děj, zopakovat jej)
 - sluchově rozlišovat začáteční slabiky a koncové, hlásky ve slovech na začátku i na konci
- b) rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
 - vyjadřovat samostatně smysluplně myšlenky, nápady, pocity ve vhodně formulovaných větách
 - formulovat otázky, slovně reagovat
 - učit se nová slova, aktivně je užívat, ptát se na slova, kterým nerozumí
 - naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, dramatizovat, vyprávět příběh)
 - utvořit jednoduchý rým, chápat slovní vtip a humor
 - poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- c) osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psané slovo
 - rozlišovat některé obratné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky) a porozumět jim
 - sledovat očima zleva doprava
 - poznat některá písmena a číslice, popř. slova
 - poznat napsané slovo
 - projevovat zájem o knížky, poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film

2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle: co pedagog u dítěte podporuje:

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- a) rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), pozornosti, představivosti a fantazie
 - vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všímat si nového, změněného, chybějícího
 - záměrně se soustředit na činnost a udržet pořádek
 - poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- b) rozvoj tvořivosti, tvořivého myšlení, řešení problému
 - přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- c) posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost a objevování)
 - odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci
 - řešit různé problémy, myslet kreativně, vymýšlet nápady
- d) vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení
 - postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- e) vytváření základů pro práci s informacemi
 - chápat základní číselné a matematické pojmy, učit se je porovnávat, řadit, třídit, podle potřeby je užívat, chápat číselnou řadu do 10, poznat více, méně, první, poslední
 - chápat prostorové pojmy - vpravo, vlevo, vedle, nad, pod a j. částečně se orientovat v čase- teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok, orientovat se v prostoru i v rovině

3. Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle: co pedagog v dítěti podporuje

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- a) rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě- sebevědomí, sebedůvěra, samostatnost
 - odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- b) získávání relativní citové samostatnosti
- c) uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je rozvoj schopností sebeovládání
 - vyjádřit souhlas i nesouhlas, říct „ne“ v situacích, které to vyžadují, odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
 - prožívat dětským způsobem a projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost) snažit se ovládat své afektivní chování, tlumit vztek, zlost, agresivitu
- d) rozvoj schopností citové vazby, vytvářet a rozvíjet je a city plně prožívat
 - přijímat pozitivní ocenění i svůj neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit své osobní kroky
- e) rozvoj poznatků, schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
 - prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- f) rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
 - zachytit a vyjádřit své prožitky (lovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací
- g) získávání schopností řídit chování, vůlí a ovlivňovat vlastní situaci
 - respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

Vzdělávací nabídka – co pedagog dítěti nabízí:

ad.1

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, divadelních pohádek, grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- hry zaměřené k pozorování a rozlišování zvuků, užívání gest

ad.2

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, pojmenování jejich vlastností (velikost, tvar, barva, materiál, dotek, zvuky, vůně), jejich charakteristických znaků a funkcí
- konkrétní operace s materiálem (třídění, uspořádání, přiřazování, odhad, porovnávání)

ad.3

- spontánní hra
- činnosti zajišťující radost, veselí a pohodu
- dramatické činnosti předvádění a napodobování člověka – úsměv, hněv, zloba, pláč, údiv
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity – slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové
- hry na téma rodiny, přátelství
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevovalání citů, v sebekontrolu a sebeovládání
- výlety do okolí – do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností – čím se lidé mezi sebou liší/fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané
- pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození a jazykem a v čem jsou si podobní

DÍTĚ A TEN DRUHÝ – interpersonální oblast

Záměrem vzdělávání v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahu dítěte k jinému dítěti či dospělému, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Dílčí vzdělávací cíle: co pedagog u dítěte podporuje

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- a) seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v MŠ, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

- uvědomit si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva a respektovat je
- b) osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- c) posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v herní skupině dětí
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný názor), přijímat a uzavírat kompromisy
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračku, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem
- d) vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti), mít ohled na druhého a soucit s ním, nabídnout mu pomoc
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí
- e) ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi či dospělými
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné děti)
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- f) rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- g) rozvoj kooperativních dovedností
- spolupracovat s ostatními

Vzdělávací nabídka – co pedagog dítěti nabízí

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- výtvarné hry a etudy
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupině
- aktivity podporující sblížení dětí
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry
- společenské hry, společenské aktivity nejrůznějšího zaměření
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, úcta ke stáří)
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování
- činnosti zaměřené na pozorování sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny, vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi, dospělými, kamarády)
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s estetickým obsahem a poučením

DÍTĚ A SPOLEČNOST – sociálně – kulturní oblast

Záměrem vzdělávání v oblasti sociálně kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života lidské společnosti a do světa kultury a umění. Pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle: co pedagog u dítěte podporuje

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- a) poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumět základním projevům neverbální komunikace
 - porozumět citovým prožitkům a nálad druhých
 - pochopit, že každý má ve společenství (rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- b) rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
 - chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
 - začlenit se do třídy a zařadit se mezi vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
 - adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy a jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich, řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu
- c) rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti chovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
 - uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi, zdravit, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn
 - vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích)
- d) vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
 - utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v MŠ i na veřejnosti)
 - dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair play
- e) seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
 - uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- f) vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
 - chovat se zdvořile ke kamarádům, k druhým lidem, přistupovat k nim bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce

- g) vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností tyto vztahy vyjadřovat a projevovat
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, malovat barvami, tvořit z papíru a jiných materiálů)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus
- h) rozvoj společenského i estetického vkusu
- vnímat umělecké či hudební představení a hodnotit svoje zážitky, co bylo zajímavé, co je zaujalo, co se nelíbilo

Vzdělávací nabídka – co pedagog dítěti nabízí:

- běžné každodenní setkávání a pozitivními vzory vztahů a chování
- spoluvytváření jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- přípravy a realizace společenských zábav a slavností (slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy)
- činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, podněcující tvořivost a kreativitu
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí- dítě, rodič, učitelka, herní role, profesní role
- hry a praktické činnosti uvádějící do světa lidí, života a práce (praktické ukázky z okolí, řemesla, povolání, pracovní činnosti a předměty, praktická manipulace, jednoduché pracovní úkony)
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte do prostředí mateřské školy
- různorodé společenské hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty)
- setkávání s literárním, slovesným, dramatickým uměním mimo mateřskou školu
- aktivity přibližující pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, pravda, upřímnost) v jednání lidí
- aktivity přibližující a umožňující poznat rozmanitost kultur

DÍTĚ A SVĚT - environmentální oblast

Záměrem vzdělávání v této oblasti je založit u dítěte povědomí o okolním životě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí a vytvořit u dítěte základy pro otevřený a odpovědný postoj k životnímu prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle: co pedagog u dítěte podporuje:

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- a) seznamování s místem, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- orientovat se bezpečně v známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v MŠ, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v MŠ opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře)

- b) vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, v jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se můžeme ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc
- c) poznávání jiných kultur
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý, jak svět přírody, tak svět lidí, mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemí, o planetě Zemi
- d) pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale také ho poškozovat a ničit
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všítat si nepořádku a škod, upozornit na ně
- e) osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně před jeho nebezpečnými vlivy
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- f) rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát na pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory
- porozumět, že vše kolem se mění, vyvíjí, pohybuje, a proměňuje a že s těmito změnami musíme v životě počítat
- g) rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- všítat si změny a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (že vše se kolem mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s tím musíme počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ
- h) vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, s lidmi, společností s planetou Zemi
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Vzdělávací nabídka – co pedagog dítěti nabízí:

- pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- sledování událostí v obci a účast na akcích pro děti zajímavých
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, nácvik bezpečného chování v situacích, které mohou nastat
- poznávání přírodního okolí – živá a neživá příroda (živočichové, krajina, podnebí, počasí, roční období)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů – les, louka, rybník
- ekologicky motivované hravé aktivity
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodu, budov a dalších objektů)

- poučení o možných nebezpečných situacích – jak se chránit – kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, chemické látky, požár, povodeň – využívání praktických ukázek varujících děti před nebezpečím
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- práce s encyklopediemi, obrazovým materiálem

VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah našeho ŠVP „**Povídáme celý rok**“ je uspořádán do **integrovaných bloků**, které jsou odvozeny z přirozeného cyklu přírodních a společenských situací, ročních období a z dalších situací s nimi spojených, Vycházíme z přirozených potřeb dítěte a jeho životu blízkých a z všech období roku ve spojení s charakteristickými činnostmi, tradicemi, zvyky, oslavami a svátky, Názvy integrovaných bloků jsou pro obě mateřské školy společné.

Integrované bloky nastiňují **tematické okruhy**, které na sebe navazují, doplňují se, mohou se prolínat a přecházet plynule jeden do druhého. Integrované bloky dané ŠVP jsou ve TVP konkretizovány do tematických celků a rozpracovány učitelkami ve třídě, kde získají určitou strukturu a konkrétní náplň tak, aby obsahovaly všech **pět vzdělávacích oblastí** daných RVP PV.

Nezbytnou součástí naší práce je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci.

Přehled integrovaných bloků (s možnými tematickými celky)

PODZIMNÍ ČAROVÁNÍ

To jsem já, to jsme my
Podzim už je tu
Příroda mění barvy

ZIMNÍ RADOVÁNKY

Těšíme se na Vánoce
Sněží, sněží, mráz kolem běží
Svět kolem nás

JARNÍ PROBUZENÍ

Jaro se probouzí
Všechno kolem kvete
Kde mají domov zvířátka

LETNÍ DOVÁDĚNÍ

Co už umím, co už znám
Hurá na prázdniny

DOPLŇUJÍCÍ PROGRAMY A AKTIVITY

Angličtina pro nejmenší - Prvotní seznamování dětí s cizím jazykem, jeho zvukovou stránkou a základními pojmy, které jsou dětem blízké. V průběhu celého školního roku je angličtina pro nejmenší na naší škole prováděna učitelkami školy - prvky anglického jazyka jsou zařazovány do jednotlivých činností v průběhu celého dne.

Keramika – Získávání zkušeností práce s keramickou hlinou, poznávání vlastností hlíny při tvoření, slepování jednotlivých částí, sušení, vypalování a glazurování. V průběhu školního roku dle zájmu dětí, u mladších dětí individuální formou.

Školní preventivní program sociálně patologických jevů u dětí – je v něm rozepsána prevence sociálně patologických jevů u dětí na úrovni mateřských škol.

Integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami – pedagogové se zaměří (pokud bude integrováno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami) na spolupráci s PPP. SPC. Vypracují si společně program pro pobyt dítěte v MŠ, budou spolu spolupracovat a individuálně působit na jeho další rozvoj.

Další aktivity (mimoškolní)

Plavecký kurz dětí – probíhá ve spolupráci s Plaveckou školou v Opavě, děti jsou vedeny profesionálními učiteli plavecké školy.

Příloha č. 3 – řád plavecké školy

Doba trvání: září – říjen

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

Objevuje, zkoumá, soustředěně pozoruje, klade otázky a hledá na ně odpovědi, poznává, co se kolem něj děje, má poznatky o světě, který jej obklopuje, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích, soustředí se na činnost, učí se hodnotit své osobní pokroky i oceňovat výkony druhých, učí se spontánně, ale i vědomě.

2. Kompetence k řešení problémů

Všímá si dění a problémů v bezprostředním okolí, řeší problémy, na které stačí, zkouší, experimentuje, hledá různé možnosti a varianty, zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, řeší myšlenkové a praktické problémy užíváním logických postupů.

3. Komunikativní kompetence

Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, hudebními, dramatickými, výtvarnými, apod.), domlouvá se slovy i gesty, rozvíjí komunikaci bez ostychu s dětmi i s dospělými, rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá ke komunikaci, samostatně vyjadřuje své myšlenky, využívá informativní a komunikativní prostředky (encyklopedie, knihy, audiovizuální technika), ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.

4. Sociální a personální kompetence

Projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, vnímá nespravedlnost, agresivitu, ubližování, umí se prosadit, ale i podřídit, uplatňuje základní společenská pravidla a návyky, napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí, uvědomuje si, že za své jednání odpovídá, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá pravidla, chová se obezřetně v neznámých situacích

5. Činnostní a občanské kompetence

Hry a činnosti se učí plánovat, organizovat, hodnotit, dokáže rozpoznat vlastní silné a slabé stránky, chápe, že se může sám rozhodnout, ale za své rozhodnutí zodpovídá, má smysl pro povinnost, k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně, uvědomuje si svá práva, ale i práva druhých, každý má svou hodnotu, spoluvytváří pravidla soužití mezi vrstevníky, uvědomuje si, že svým chováním a jednáním se podílí a vytváří prostředí, ve kterém žije on a jeho okolí, dbá na osobní zdraví a bezpečí své i druhých.

PRAVIDLA PRO VNITŘNÍ EVALUACI

Evaluace = vyhodnocování = proces systematického shromažďování informací a jejich analýza

Evaluace slouží ke zjišťování kvality, úrovně, spokojenosti.

Využívá zpětné dotazování = ankety, písemné zprávy, rozbor práce dětí, informace zevnitř i zvenčí.

Porovnává zjištěný stav s vytčeným cílem, zjišťuje příčiny odchýlení, možnosti a způsoby optimalizace dalšího postupu.

Zpracovává ji každý za svou oblast – učitelky ve třídě, ředitelka za školu a oblast řízení.

Na základě evaluace docházíme k inovacím a korekcím nesrovnalostí (přehodnocování metod a forem práce, organizační změny apod.).

Evaluace – dokumentů školy – ŠVP, TVP

Cíl: Vyhodnotit naplňování stanovených záměrů a cílů v dokumentech školy a zároveň soulad s cíli RVP.

Nástroje: konzultace učitelek, záznamy do TVP, záznamy do přehledu o rozvoji dítěte /diagnostické listy/.

Kdo: učitelka na úrovni třídy, ředitel na úrovni školy

Kdy: 2x ročně na pedagog. radě – uč., řed. – kontrolní činnost na MŠ

Evaluace – průběhu vzdělávání

Cíl: Zhodnocení vzdělávacího procesu z hlediska používaných metod a forem práce, uplatnění nových poznatků a zkušeností z DVPP ve vlastní práci.

Nástroje: konzultace pedagogů, hospitace, vzájemné hospitace, pedagogické rady.

Kdo: učitelky, zástupce ředitele, ředitel

Kdy: 2x ročně na pedagog. radě, průběžně při hospitacích

Evaluace – podmínek vzdělávání - personálních

Cíl: Zhodnotit personální podmínky, kvalifikovanost pedagog. týmu, DVPP ve vztahu k ŠVP, efektivita

Nástroje: průběžné vzdělávání zaměstnanců, školení, pedagogické a provozní porady

Kdo: ředitel, zástupce

Kdy: 1x ročně

Evaluace – podmínek vzdělávání – materiálních

Cíl: Zhodnotit materiální podmínky školy ve vztahu k naplňování ŠVP, budova, technický stav, vybavení tříd/nábytek, pomůcky, hračky, zahrada/.

Nástroje: konzultace s vedoucí učitelkou, s ředitelkou

Kdo: všechny pracovnice dle místa působnosti

Kdy: 2x ročně nebo dle aktuální situace

Spolupráce s rodiči

- schůzky s rodiči – seznámení s ŠVP, TVP, vnitřní organizace MŠ, školní řád, plán akcí na daný rok

- veřejné vystoupení dětí

- kolní výlet, akce pro rodiče a děti

Spolupráce s obcí

- pravidelné informace o záměrech školy (opravy, rekonstrukce)
- požadavky ke stanovení rozpočtu
- průběžné projednávání provozních záležitostí
- projednání uzavření MŠ

PŘÍLOHY

Příloha číslo 1.

Konkretizované očekávané výstupy RVP PV

Příloha číslo 2.

Desatero pro rodiče dětí předškolního věku

Příloha číslo 3.

Program pro děti do tří let věku

Příloha číslo 4.

Řád plavecké školy

Konkretizované očekávané výstupy RVP PV

Struktura:

5.1. Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

- Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
- Jemná motorika, koordinace ruky a oka
- Sebeobsluha
- Zdraví, bezpečí
-

5.2. Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

5.2.1. Jazyk a řeč

- Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování
-

5.2.2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

- Vnímání
- Pozornost, soustředění, paměť
- Tvořivost, vynalézavost, fantazie
- Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování
- Časoprostorová orientace
- Základní předmatematické představy, početní a číselné pojmy a operace
- Řešení problémů, učení

5.2.3. Sebepojetí, city, vůle

- Sebevědomí, sebeuplatnění
- Sebeovládání, přizpůsobivost
- Sebepojetí, city, vůle

5.3. Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

- Komunikace s dospělým
- Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
- Sociabilita

5.4. Dítě a společnost (oblast sociálně-kulturní)

- Společenská pravidla a návyky
- Zařazení do společenství
- Kultura, umění

5.5. Dítě a svět (oblast environmentální)

- Poznatky, sociální informovanost
- Adaptabilita ke změnám
- Vztah k životnímu prostředí

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO (BIOLOGICKÁ)

Podoblast	Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.1 Zachovávat správné držení těla</p> <p>5.1.2 Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí</p> <p>5.1.3 Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla</p> <p>5.1.4 Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru</p> <p>5.1.5 Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly</i> - <i>běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze</i> - <i>vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu</i> - <i>otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace</i> - <i>zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení</i> - <i>házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí</i> - <i>užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)</i> - <i>pohybovat se bezpečně ve skupině dětí</i> - <i>pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)</i> - <i>přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů</i> - <i>pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)</i> - <i>být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě</i> - <i>pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus</i> - <i>doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)</i>

Podoblast	Jemná motorika, koordinace ruky a oka
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.7 Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku</p> <p>5.1.14 Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami,</p>

	pomůckami, nástroji a materiály
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje</i> - <i>tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím</i> - <i>vést stopu tužky při kresbě, apod.</i> - <i>napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena</i> - <i>pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)</i> - <i>zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)</i> - <i>kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů</i> - <i>zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)</i>

Podoblast	Sebeobsluha
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.8 Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky</p> <p>5.1.9 Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony</p>
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)</i> - <i>samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky</i> - <i>samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek</i> - <i>postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky</i> - <i>udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce</i>

Podoblast	Zdraví, bezpečí
Očekávané výstupy z RVP PV	5.1.10 Pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem

	<p>5.1.11 Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí</p> <p>5.1.12 Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>5.1.13 Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí</p> <p>5.3.13 Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek) - mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách - znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek - uvědomovat si, co je nebezpečné - projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám - chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě) - znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci) - vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat) - bránit se projevům násilí

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (PSYCHOLOGICKÁ)

	Jazyk a řeč
Podoblast	Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.1.1 Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p> <p>5.2.1.2 Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>5.2.1.3 Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>5.2.1.4, 5.2.1.7 Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat</p>

	<p>5.2.1.5 Domluvit se slovy</p> <p>5.2.1.6 Porozumět slyšenému</p> <p>5.2.1.10 Sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>2.1.11 Připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti</p>
<p><i>Konkretizované výstupy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií</i> - <i>vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu</i> - <i>znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)</i> - <i>mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí</i> - <i>používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky</i> - <i>dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)</i> - <i>dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)</i> - <i>sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat</i> - <i>předat vzkaz</i> - <i>chápat jednoduché hádanky a vtipy</i> - <i>poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu</i> - <i>poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)</i> - <i>rozkládat slova na slabiky</i> - <i>vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova</i> - <i>rozlišit krátké a dlouhé samohlásky</i> - <i>znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit</i> - <i>vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce</i>

--	--

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Vnímání
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.6 Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů</p> <p>5.2.2.1. Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>5.2.2.5. Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité</p>
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku) - rozlišit zvuky známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus - sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech - rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky - správně reagovat na světelné a akustické signály - rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto) - odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat - rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin) - rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Pozornost, soustředěnost, paměť
Očekávané výstupy Z RVP PV	<p>5.2.2.2 Záměrně se soustředit a udržet pozornost</p> <p>5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>5.2.2.10 Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a</p>

	vybavit
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)</i> - <i>dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost</i> - <i>udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech</i> - <i>uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím</i> - <i>zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu</i> - <i>zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho</i> - <i>záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)</i> - <i>pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso)</i> - <i>zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek</i> - <i>uplatňovat postřeh a rychlost</i>

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Tvořivost, vynalézavost, fantazie
Očekávané výstupy Z RVP PV	5.2.2.13 Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie</i> - <i>spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného</i> - <i>vyjadřovat fantazijní představy</i> - <i>dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)</i> - <i>vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)</i> - <i>vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické</i>

	<p><i>scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)</i> - <i>s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)</i> - <i>dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek</i> - <i>navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)</i> - <i>experimentovat s výtvarně netradičními materiály</i> - <i>využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí</i> - <i>improvizovat a hledat náhradní řešení</i>
--	--

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Rozlišování obrazných znaků a symbolů, grafické vyjadřování
Očekávané výstupy Z RVP PV	<p>5.2.2.5 Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité</p> <p>5.2.1.16 Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci</p>
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)</i> - <i>pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)</i> - <i>rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)</i> - <i>sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů</i> - <i>objevovat význam ilustrací, soch, obrazů</i> - <i>poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol)</i> - <i>napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - napodobit některá písmena, číslice - poznat některé hudební znaky
--	--

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Časoprostorová orientace
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.2.9 Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy</p> <p>5.2.2.10 Orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p>
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět - rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat - rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů - orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed) - orientovat se v prostoru podle slovních pokynů - orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne) - rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu) - rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.2.8 Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat</p> <p>5.2.2.4 Přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit</p>
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník - rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný) - rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)</i> - <i>orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků</i> - <i>posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)</i> - <i>chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)</i> - <i>chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky</i> - <i>řešit labyrinty (sledovat cestu)</i>
--	--

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Řešení problémů, učení
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.2.11 Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně</p> <p>5.2.2.12 Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>5.2.1.20 Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film</p> <p>5.2.2.6 Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>5.2.2.7 Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>5.2.3.8 Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápad“; experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl</i> - <i>samostatně se rozhodnout v některých činnostech</i> - <i>jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí</i> - <i>vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je</i> - <i>projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat</i>

	<p><i>v encyklopediích</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)</i> - <i>přicházet s vlastními nápady</i> - <i>projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při neporozumění, zkoušet, experimentovat</i> - <i>nechat se získat pro záměrné učení</i> - <i>odlišit hru od systematické povinnosti</i> - <i>zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)</i>
--	--

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Sebevědomí a sebeuplatnění
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.1 Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p> <p>5.2.3.2 Uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině</p> <p>5.2.3.5 Vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci</p> <p>5.2.3.11 Podílet se na organizaci hry a činnosti</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)</i> - <i>zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé</i> - <i>samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)</i> - <i>respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých</i> - <i>uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je</i> - <i>umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)</i> - <i>snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor</i> - <i>umět kooperovat, dohodnout se s ostatními</i> - <i>přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)</i> - <i>nebát se požádat o pomoc, radu</i>

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Sebeovládání a přizpůsobivost
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.4 Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>5.2.3.6 Uvědomovat si svoje možnosti a limity</p> <p>5.2.3.7 Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit) - odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné - plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč) - hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem - přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit - přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci - umět se přizpůsobit změnám

	Sebepojetí, city, vůle
podoblast	Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení</p> <p>5.2.3.12 Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky</p> <p>5.2.3.13 Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování</p> <p>5.2.3.15 Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních akulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>5.2.3.16 Zachytit a vyjádřit své prožitky</p>
Konkretizované	

výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - odložit splnění osobních přání na pozdější dobu - odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc) - přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit - přijímat pokyny - plnit činnosti podle instrukcí - přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese - projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.) - přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek) - přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek) - umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.) - Rozhodovat sám o sobě (o svém chování)
---------	---

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 3DÍTĚ A TEN DRUHÝ (interpersonální)

Podoblast	Komunikace s dospělým
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.1 Navazovat kontakty s dospělým
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem) - spolupracovat s dospělým - respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky) - obracet se na dospělého o pomoc, radu atd. - rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání

Podoblast	Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.8 Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem 5.3.9 Spolupracovat s ostatními
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších

	<p><i>problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat</i> - <i>vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat</i> - <i>spolupracovat při hrách a aktivitách nejružnějšího zaměření, být ostatním partnerem</i> - <i>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení /4.7.</i> - <i>využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)</i>
--	--

Podoblast	Sociabilita
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.3.5 Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>5.3.7 Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>5.3.10 Respektovat potřeby jiného dítěte</p> <p>5.3.6 Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>5.3.4 Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepřijemná</p>
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení</i> - <i>všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)</i> - <i>chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené</i> - <i>k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)</i> - <i>porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)</i> - <i>nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout</i> - <i>bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)</i> - <i>uvědomit si vztahy mezi lidmi(kamarádství, přátelství,</i>

	<p><i>vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>spoluvytvářet prostředí pohody</i> - <i>respektovat rozdílné schopnosti</i> - <i>důvěřovat vlastním schopnostem</i> - <i>cítit sounáležitost s ostatními</i> - <i>nabídnout pomoc</i>
--	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 4 DÍTĚ A SPOLEČNOST (SOCIÁLNĚ-KULTURNÍ)

Podoblast	Společenská pravidla a návyky
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.1 Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi</p> <p>5.4.8 Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat</p> <p>5.4.11 Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,</i> - <i>dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti</i> - <i>chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat</i> - <i>zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby</i> - <i>rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy</i> - <i>pojmenovat povahové vlastnosti</i> - <i>pochopit funkci rodiny a jejích členů</i>

podoblast	Zařazení do třídy/do skupiny/
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.2 Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>5.4.4 Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>

	5.4.6 Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování</i> - <i>reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)</i> - <i>vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy</i> - <i>navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství</i> - <i>cítit se plnohodnotným členem skupiny</i> - <i>projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí</i> - <i>být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu</i>

podoblast	Kultura, umění
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.13 Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky</p> <p>5.4.14 Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik</p> <p>5.4.15 Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebněpohybových činností, zvládat základní hudební dovednostivokální i instrumentální</p>
<i>Rozpracované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)</i> - <i>vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)</i> - <i>v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní</i>

	<p><i>při vnímání umění</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>všítat si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)</i> - <i>zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)</i> - <i>vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)</i>
--	---

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 5 DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ)

Podoblast	Poznatky, sociální informovanost
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.1 Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí</p> <p>5.5.4 Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>5.5.5 Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>5.5.6 Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný</p>
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)</i> - <i>zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují</i> - <i>rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)</i> - <i>mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)</i> - <i>uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události) - mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.) - mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách) - chápat základní pravidla chování pro chodce - mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
--	---

Podoblast	Adaptabilita ke změnám
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.7 Všimát si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>5.5.8 Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - zajímat se, co se v okolí děje, všimát si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování - vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat - ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

Podoblast	Vztah k životnímu prostředí
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.10 Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat</p> <p>5.5.9 Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>5.5.11 Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy,

	<p><i>teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)</i>- <i>všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.</i>- <i>spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)</i>- <i>být citlivý k přírodě</i>
--	---

Desatero pro rodiče dětí předškolního věku

V rámci příprav materiálu Konkretizované očekávané výstupy RVP PV vzešel, na základě četných dotazů rodičů, také návrh materiálu popisující základní požadavky pro děti předškolního věku, který by mohli využít rodiče.

Vstup do první třídy základní školy představuje pro dítě velkou životní změnu. Mění se role dítěte, prostředí, dospělí i vrstevníci, denní program, náplň činnosti, nároky i požadavky. Aby dítě mohlo zvládnout tuto náročnou situaci bez vážnějších problémů, mělo by být nejen dostatečně vývojové a sociálně zralé, ale také dobře připravené.

Materiál nabízí rodičům dětí předškolního věku základní informace toho, co by mělo jejich dítě zvládnout před vstupem do základní školy. Jsou zde zachyceny jak výchovné, tak vzdělávací předpoklady. Je třeba mít ale na zřeteli, že zrání dítěte je nerovnoměrné, že každé dítě nemusí všech parametrů dosáhnout, ale může se k nim přiblížit.

Přehled základních dovedností propojuje a sjednocuje cíle rodiny a školy. Proto je velmi důležitá spolupráce rodiny a školy, která se podílí na vzdělávání dítěte.

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, požívá ubrousek)
- zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- zvládá drobné úklidové práce (posbírání a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)

2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- zvládá odloučení od rodičů
- vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách
- ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- je si vědomé zodpovědnosti za své chování
- dodržuje dohodnutá pravidla

3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)
- rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla
- pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- spolupracuje ve skupině

4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)
- zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)
- tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena)
- rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadí zpravidla prvky zleva doprava
- používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)

5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- složí slovo z několika slyšených slabik a obrázků z několika tvarů
- rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)
- rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily

- rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)
- postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- reaguje správně na světelné a akustické signály

6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)
- orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti))
- porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)
- rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů
- třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)

7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)
- „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je
- postupuje podle pokynů
- pracuje samostatně

8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí
- nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhajuje svůj názor
- ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit

- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)
- je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším)

9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevovat tvořivost

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny
- zná celou řadu písní, básní a říkadél
- zpívá jednoduché písně, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)
- vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)
- zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata).

- ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat
- má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)
- přiměřeným způsobem se zapojí do péče o potřebné
- má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)
- chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)
- zná faktory poškozující zdraví (kouření)
- uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí

Program pro děti do tří let věku (příloha ŠVP)

Motto: Zítřka dokáže víc než dnes.

Charakteristika batolecího období

Ve dvou letech dítě dobře běhá. To znamená, že se bez obtíží rozběhne, samo se zastaví (a neupadne), obrátí se a běží zpět. Do schodů chodí nahoru i dolů jen s malým přidržením. Míč dovede hodit i kopnout, z kostek staví komín, věž a novinkou je, že kostky i jiné věci řadí za sebou a dělá vlak. Tím nám dává na vědomí, že ve své představivosti ovládá už směr vertikální i horizontální. Čili svislý a vodorovný. S tužkou s vervou nejen čmárá, ale dovede dělat krouživé pohyby, dovede napodobit svislé čáry, ale vodorovné čáry jsou ještě mnohem těžší úkol. Čtení začíná prohlížením obrázků a obracením stránek v knížce. Dítě již má své oblíbené obrázky, stránky obrací jednu po druhé a už dopředu ví, co se v jeho oblíbené knížce na které stránce objeví.

Z velké části se již nají samo, lžičku umí držet pevně, ale budeme ještě dlouho dokrmovat. To proto, že nezralý nervový systém je rychle vyčerpáván jedním druhem činností, takže mnohdy je dítě unaveno-ne tak tělesně, jako psychicky.

Pije ze skleničky nebo z hrnečku a už se tolik nepobryndá.

Dovede si natáhnout čepičku na hlavu, ponožky na nohy – dovede si ale většinou natáhnout i kalhotky, což je úctyhodný výkon vyžadující vyspělé pohybové souhry.

Dítě ve dvou letech již nevyžaduje tolik přímé péče jako před rokem, zato nároky na hlídání stále stoupají. Je to přirozený důsledek této rychle nabyté, ale v podstatě velmi nezralé samostatnosti.

Dítě začíná mluvit v jednoduchých větách o dvou, třech, čtyřech slovech. Začíná si říkat vlastním jménem a toto odpovídá nově se utvářejícímu vědomí vlastní osoby, čili vědomí identity. **Potřeba pozitivní identity** je jednou ze základních psychických potřeb, které musí být uspokojovány v náležité míře a ve vhodné době (což je náš případ), má-li se lidská osobnost vyvíjet zdravě. Je-li tomu tak, pak člověk s větší pravděpodobností bude sám sebe přijímat jako hodnotnou lidskou bytost – a co víc, bude tak i přijímat druhé lidi, což mu pomůže k uspokojivému společenskému zařazení. Identita je celoživotní záležitost, a tak její základy, které se teď kladou, by měly být zdravé a pevné. Velice na nich záleží, neboť z nich bude nadále vyrůstat stavba celé osobnosti dítěte.

Sociální zájem a sociální hra

S vědomím vlastního „Já“ souvisí však ještě něco jiného. Dítě si začíná uvědomovat i to, jaký mají lidé vztah k němu a bystře pozoruje jejich jednání. Probouzí se sociální zájem. Oblíbenými hračkami se stávají panenky, medvídci, pejskové. Zájem dítěte přitahují tím, že mu představují něco lidského. Do nich promítá své znalosti a zkušenosti z lidského světa a svá citová hnutí a ve své hře nám mohou nastavovat zrcadlo. Pro dítě je a ještě dlouho bude hračka živou věcí. Poněvadž ji má dítě ve své blízkosti a protože se dá ovládat a neprotestuje, stává se často dítěti milým společníkem. Má k ní citový vztah. A poněvadž citový vztah dává člověku pocit bezpečí a jistoty, může taková hračka sehrát v životě dítěte důležitou roli. Může mu pomoci usnadnit i přechod z rodiny do neznámého prostředí.

Paralelní hra

Dítě začíná mít zájem o druhé děti. Sice stále ještě nesnáší, aby se mu pletly do jeho vlastní hry a braly mu hračky, ale jejich společnost zpravidla vyhledává. Vývoj postoupil od hry izolované (dítě si hraje samo) ke hře tzv. „paralelní“, což znamená, že si děti hrají vedle sebe, jedno napodobí druhé, dělají třeba stejnou věc, ale ke spolupráci ještě nedorostly. Ve všech oblastech vývoje se dvouleté děti už chovají s větší jistotou než dříve. Také jejich osobnost se ve vnějších jejich projevech zračí už docela zřetelně. Ale bude to ještě dosti dlouho trvat, než nabudou jistoty úplně. Ještě si např. nedovedou vyžádat pomoc při nějaké těžkosti, nebo díle. Když mu něco nejde, tak batole ještě křičí, pláče, nebo se vzteká.

(Zdeněk Matějček, Prvních šest let ve vývoji a ve výchově dítěte)

Dvouleté dítě ve vzdělávacím prostředí

Ráno po příchodu dítěte do mateřské školy projde dítě ranním filtrem. Učitelka zjišťuje od rodičů tyto informace: zda dítě klidně spalo, nestěžovalo si na bolesti (bříška, krku, ucha, zubů), jakou mělo chuť k jídlu, zda mělo stolici – jakou, zda nemá vyrážku, otoky. Dítě se mnohdy v tomto věku neumí samo vyjádřit.

V zájmu dosažení harmonického rozvoje tělesných i duševních schopností je nutné každé dítě dobře znát. Nelze působit na všechny děti stejně, liší se jednak věkovými, ale i individuálními zvláštnostmi. Znalost vývoje dítěte je pro učitelku nezbytná. Dítě se vyvíjí jednak zráním vrozených dispozic, jednak působením vnějšího prostředí. Výchova a vzdělávání dětí v batolecím věku se tedy musí maximálně přizpůsobit vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám tak, aby byla vývojová specifika v plné míře respektována. Každému dítěti je třeba poskytnout pomoc a podporu v takovém rozsahu, který individuálně potřebuje a v kvalitě, jež mu vyhovuje. Proto je nutné, aby vzdělávací působení vycházelo z pedagogické analýzy – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb dítěte, ze znalosti jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace a pravidelného sledování jeho rozvojových a vzdělávacích pokroků.

Jen tak je možné zajistit, aby výchovné a vzdělávací aktivity probíhaly v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, aby každé dítě bylo citlivě podněcováno, pozitivně motivováno a vhodně stimulováno

Na základě zkušeností nabízíme program pro děti mezi 2. a 3. rokem, který je postaven na:

- chápajícím a láskyplným přístupem dospělých k dětem
- prostředí přizpůsobeném dvouletým dětem – bezpečné, strukturované
- pro jasnou orientaci a vhodné k učení základních návyků – pořádku a řádu, sebeobsluhy a v neposlední řadě možnost zkušenosti z pokusů, omylů a chyb
- místečko ve třídě pro dvouleté děti – bezpečně vymezené, přesto součástí celku
- část programu společnou s dětmi staršími – obohacující pro mladší i starší děti
- program hraní, vzdělávání a podpory rozvoje dvouletých dětí výtvarné, hudební, tělesné činnosti uzpůsobené dětem mladším tří let
- pomůcky, hračky a materiál pro dvouleté děti
- podmínky pro sebeobsluhu dvouletých dětí – přístup k dětským záchodům a umyvadlům, vše důležité ve výšce a velikosti pro malé děti (dbát na toto při budoucích rekonstrukcích), podpora samostatnosti a rozhodování
- odpočinkový koutek v pokojíčku ve třídách
-

Příloha ŠVP – péče o děti do tří let

Vycházíme z toho, že se dítě nejlépe učí nápodobou a na základě tzv. dovednostního tréninku (časté opakování určité činnosti tak dlouho, až si ji dítě podvědomě osvojí).

Dětem předáváme elementární dovednosti a rozvíjíme ho po všech stránkách, učíme ho základním sociálním a hygienickým návykům. Využíváme dětské přirozené zvědavosti k získávání nových poznatků ve formě her, písniček, knížek atd.

Cílem je rovněž prostřednictvím hry a zábavy docílit vytvoření zcela přirozeného prostředí, ve kterém se dítě bude cítit dobře a bude tak moci rozvíjet svou jedinečnou osobnost.

Důraz je kladen i na dostatek pohybu, což umožňuje vhodné, vstřícné, podnětné a obsahově bohaté prostředí i okolí mateřské školy.

Délka trvání činností může trvat u mladších batolat 5 -10 minut u starších batolat 10-15min (Metodika výchovné práce v jeslích a mateřských školách, Ludmila Bělinová a kolektiv)

Důraz klademe především na hru, již se rozvíjí vnímání, pohyby, řeč, citový život i sociální vztahy.

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a jeho tělo

Tělesné schopnosti se rozvíjí především přirozenými pohybovými činnostmi, při nichž převládají pohyby lokomoční – chůze, běh, skok, lezení. Souvisí s utvořením základního návyku pro správné držení těla, zautomatizováním již zvládnutých pohybů (poloha a pohyb paží i nohou v různých polohách těla), prováděním dechových cviků, relaxačních cviků, procvičováním lezení, chůze, běhu, skoku, házení a cviky na obratnost a odvalu. Je důležité využívat podnětnost prostředí k rozvoji aktivity dětí, ke snaze zkoumat a objevovat.

Pro děti do 3 let jsou nepřijatelné tyto cviky: kotoul vzad, skok do hloubky větší než výška dítěte od pasu k zemi, delší výdrže ve stojích a výdrže paží, přetahy a přetlaky, vzpory a visy za ruce, chůze po rukou, široké stoje rozkročné (provazy), doskoky na tvrdou podložku.

Chůze:

- zdokonalení pravidelnosti kroku s připojením souhybných pohybů paží, chůze v rytmu udávaném bicími nástroji, říkadly apod.
- vypěstování optimální reakce na různé zvukové a zrakové podněty
- rozvoj schopnosti chůze s přenášením předmětů nebo hraček, s překračováním čáry, lana
- podpora odvahy vystupovat a sestupovat po mírně šikmé ploše
- do schodů bez držení, z nízkých překážek bez držení
- zvládá chůzi v různém tempu
- reaguje na zvukové a zrakové podněty
- přenáší předměty
- zvládá slalomovou chůzi, překračuje čáry a předměty

Běh:

- zautomatizování návyku zapojení paží a harmonického pohybu celého těla
- rozvoj schopnosti opakovaně krátkodobě běžet (10-15 sekund), běžet od mety k metě, běžet na smluvený signál, popř. běžet při hrách s jednoduchými pravidly
- vytvořit správnou reakci na změnu tempa, popř. střídat běh, dřep, sed a leh

Skok:

- seskočí z výšky 20 – 30 cm
- přeskakuje z nohy na nohu
- vyskočí do výšky (s dosahováním na předměty nad hlavou)
- rozvoj dovednosti odrazit se ze stoje
- zvládnutí nácviku skoku obounož (jednonož) na místě i do dálky z místa
- zvládnutí přebíhání překážek ležících na zemi, umístěných těsně nad zemí

Lezení:

- zdokonalení dovednosti lezení „po čtyřech“ a plížení
- zdokonalení dovednosti bezpečného přelézání a podlézání překážek
- rozvoj dovednosti plížení po bříšku, k cíli, mezi překážkami
- rozvoj dovednosti zdolávat dětské průlezky samostatně i s dopomocí, prolézá strachovým tunelem

Házení:

- rozvoj obratnosti uchopováním a manipulací s předměty různých tvarů, materiálů, hmotnosti
- zvládnutí předávání míčků z ruky do ruky, hází míčem o zem
- zvládnutí přehození papírové koule správným hodem přes zavěšené lano
- dovednost hodit předmět (různých tvarů) do koše umístěného ve výši hlavy horním obloukem, na cíl umístěný na zemi

Začátky akrobatických cvičení:

- vytvoření dovednosti základních postojů a poloh a jejich zdokonalení v přesnosti a plynulosti provedení
- vytvoření schopnosti orientace v prostoru
- rozvoj schopnosti stoje na jedné noze (přednožování, unožování, nízké zanožování)
- vytvoření dovednosti plynulých převalů z boku na bok, zvládá kotoul vpřed s dopomocí

Hudebně-pohybové chvílky:

- vypěstování smyslu pro rytmus v reakci na zvukové podněty (tleskání, podupy, poskoky na místě i z místa při říkadlech a písních, taneční improvizace na výrazně rytmickou dětskou hudbu)

Seznamování s vodou:

- nebát se vody, namočit si ruce i obličej
- posilování radosti z chůze či běhu v brouzdališti (voda do výše kolen)

Sáňkování a lyžování:

- rozvoj přirozeného pohybu v obtížnějším prostředí
- umět zacházet se saněmi, kluzáky
- podporovat touhu překonávat strach ze skluzu, z jízdy po mírném svahu

Otužování:

- rozvoj adaptačních schopností v obtížnějších přírodních podmínkách (častý pobyt venku)

- Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):
- činnosti vedoucí ke zdokonalování chůze (chůze v tempu udávaném bicím nástrojem, při říkadle; slalom, překračování nízkých překážek); chůze po schodech nahoru bez držení; běhu (maximální doba běhu 10-15 vteřin; běh na smluvený signál); skoků a poskoků (přeskakování: např. lana ležícího na zemi, skákání snožmo, skoky ve dřepu (žába), skoky z nohy na nohu, skákání na měkkou podložku (z výšky i z dálky); natahování se pro různé předměty; přelézání, podlézání a lezení na žebřík/žebřiny s oporou; válení sudů; kolébka (předchází kotoulu); chůze po kladině; výstup na překážku a sestup z překážky; houpání na laně (za ruce); podávání a házení lehkých předmětů (přehazování papírových koulí přes lano, předávání míčků z ruky do ruky, hody míčem o zeď/zem, házení kroužků a míčků do koše umístěného nad hlavou dítěte (trénink házení horním obloukem); posílání předmětů
- stavění složitějších a členitějších staveb z různého materiálu podle naznačovaného záměru i podle vlastní fantazie; seznamování se a hra s různým materiálem (písek, voda - přelévání, tráva, listí, dřívka, kameny, plastelína, papír – trhání, skládání, nalepování, korálky - navlékání)
- zdravotní cviky: předklon a záklon hlavy, otáčení hlavy za hračkou; v lehu na zádech přitisknout bedra a ramena k zemi, jízda na kole v lehu na zádech; napodobení ptáka, stříšky; prohýbání páteře ve vzporu klečmo (kočička); protahování paží, krčení, protřepávání; pérování v kolenou)
- zařazovat jednoduché rytmické pohyby paží, nohou, tleskání, podupy, kroky a poskoky na místě i z místa (spojení s básničkou, písničkou); taneční improvizace na dětskou hudbu; jednoduché tanečky; cval vpřed (koník); hra na dětské (popř. Orffovy) hudební nástroje; rozvíjení sluchové citlivosti na zvucích hudební i nehudební povahy; poznávání některých hudebních nástrojů (i podle zvuku); poznávání rozdílů ve výšce a síle tónů; poznávání písní podle melodie; zařazování hry na nástroje do příběhů, zpívat písně malého rozsahu; spojování zpěvu s rytmickým doprovodem; zařazování říkadel a popěvek i do mimohudebních činností; hrát s dětmi jednoduché pohybové hry

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- chůze do schodů i ze schodů
- překonávání vzdálenosti skokem (již dříve skok na místě, z malé výšky)
- jízda na tříkolce
- stoj na jedné noze
- navlékání korálek
- napodobování vertikální, horizontální a kruhové čáry při kresbě
- jíst lžící (nepřevracet ji, nebryndat)
- převléknout se, rozepínat knoflíky
- samostatně použít toaletu, umýt si ruce
- dítě ve třech letech zná a pojmenuje viditelné části těla, projevuje samostatnost a vynalézavost v sebeobsluze, samostatně se umývá v závislosti na režimu dne.

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a jeho psychika

Postupně pojmenuje části těla, zná předměty denní potřeby a jejich použití, pozná jednoduchá jídla, zná své jméno, příjmení, značku, zná jména dalších dětí, orientuje se v prostředí MŠ, zná běžné dopravní prostředky, pozná běžné druhy ovoce a zeleniny, umí s pomocí uklízet hračky, třídí předměty čtyř barev (žlutá, modrá, zelená, červená), třídí předměty čtyř tvarů (kostka, kulička, stříška, válec), rozlišuje vlastnosti předmětů (krátké – dlouhé, teplé – studené, mokré – suché, čisté – špinavé), reaguje na změnu místa (sem, tam), reaguje na změnu polohy věcí, osob (polož, pověš, zahod', sedni si, vstaň, lehni si, klekni si atd.), chápe jednoduchá označení času (ráno, večer, brzy, hned, potom, rychle, pomalu atd.), rozlišuje zvuky, pozná známé předměty a činnosti na obrázku, napodobuje hru, rozumí jednoduché hovorové řeči, klade jednoduché otázky, umí odpovídat na otázky, rozumí jednoduchému ději scénky (maňáskové, loutky), vyjadřuje se jednoduchými větami, sleduje srozumitelné verše a říkadla, zapamatuje si výrazné verše a říkadla. Dokáže slovně vyjádřit své city, dokáže se krátkodobě soustředit na hru, dokončí započatou činnost, umí požádat o hračku, dělí se o hračku s kamarádem, umí poprosit, poděkovat, pozdravit. Je vhodné dítěti poskytnout jednoduchá, citově přitažlivá a názorná poučení.

Zaměřujeme se:

- rozvoj zvědavosti, všímavosti, pozorování jednoduchých znaků i nápadných vlastností předmětů
- pozorování a poznávání jednoduchých věcí, činností a jevů v různých obměnách, poznávání smyslu a návaznosti
- znát a jednoduše označit dění v různých prostředích (přírodní, kulturní, demografické,..)
- rozlišování nápadnějších vlastností vnímaných předmětů, třídění dle velikostí i barev (žlutá, modrá, zelená, červená), dle tvaru (kostka, kulička, stříška, válec), dle vlastností (krátký x dlouhý, teplý x studený,..)
- reagování na jednoduché výzvy
- chápání některých často používaných časových označení (ráno, večer, pomalu, rychle, hned, potom,..)
- rozlišování různých zvuků
- rozvoj prvků cílevědomosti, samostatnosti, rozvoj paměti
- rozvoj schopnosti rozumět jednoduché hovorové řeči a vyjadřovat se v rozmanitých situacích běžného života
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a plně prožívat, vyjadřovat se k nim
- vzbuzení a rozšíření citových vztahů k domovu, k MŠ, k dětem, zaměstnancům MŠ
- rozvoj snahy o samostatnou manipulaci a experimentaci s hračkami, předměty v souvislosti s posilováním soustředěnosti na určitou činnost

- vnímání pocitu osobní jistoty a sebevědomí
- respektování požadavku přiměřené opatrnosti a starosti o bezpečí své i spolužáků, rozvoj pocitu odpovědnosti

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- reprodukovat krátké říkanky, básničky (zapamatuje si je)
- sestavit větu (minimálně o třech slovech)
- vyprávět jednoduchý příběh, který vícekrát slyšelo
- chápe pojmy (např. slovo pes neoznačuje jednoho konkrétního psa)
- chápe, že pomocí obrázku může vyjádřit něco konkrétního
- rozlišuje v množině maximálně 4 prvků (když předmět zmizí, hledá jej)
- rozlišuje barvy
- dítě dokáže formulovat svou představu o tom, na co si bude hrát.
- mluví o sobě v první osobě
- zná své jméno, pohlaví

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a ten druhý

- rozvoj přirozené touhy pomáhat v běžných situacích
- zapojení se do společenských her, zapojování se do důležitých událostí v MŠ (oslavy, dárky pro rodiče,..) - minimálně
- vnímání a pozorování života kolem sebe, vnímání a pozorování prostředí, v němž žijí, pozorování starších dětí
- dodržování pravidel slušného chování, pravidel vytvořených v MŠ, usměrňování svých požadavků vůči jiným
- rozvoj dorozumívacích schopností a spolupráce s blízkými lidmi a dětmi

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- vést děti k dialogu při hrách
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- půjčit druhému hračku
- dítě by mělo znát jména ostatních dětí ve třídě; spolupracovat s druhými při rozvíjení námětových staveb

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a společnost

- využívání nabízených možností (např. tanečků, rytmizací, zpěvu, jednoduchých dětských písniček, zhudebňování říkanek, sluchových cvičení, hra se stavebnicemi různých tvarů a velikostí, stavení kostek na sebe, práce s plastelínou, vystřihování, lepení, navlékání, vhažování a vkládání předmětů, hra na obchod, na maminku, kadeřnici, opraváře, uklízečku, lékaře, malování, kreslení, modelování, dramatizace, poslech, vyprávění pohádek, příběhů atd.) pro tvorbu společenské role v MŠ

- každodenní seznamování se a pozorování práce dospělých (důležitost této práce pro společnost)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních, spolupracovat, podílet se na společných činnostech, přijímat základní hodnoty v tomto společenství
- rozvoj raného dětského poznávání
- formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- rozvoj orientace ve známém prostředí

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- navozovat radostnou náladu při přípravě svátků
- podněcovat děti k pozorování, rozvoj spontánní tvořivosti, radost z tvoření a objevování, rozvíjení smyslu pro krásno, manuální motoriky; Propojování emoční sféry s výtvarným tvořením

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- znát některé lidské činnosti, poznat některá povolání, např. podle výrazného oblečení (požárník, lékař, policista)

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a svět

- vytváření pěkného a pozitivního vztahu k místu, ve kterém dítě žije
- podporování raného dětského poznávání
- formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- rozvoj orientace ve známém prostředí
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem a přírodou živou i neživou
- rozvoj poznatků o základních přírodních, společenských, demografických, kulturních a jiných jevech
- zaměřovat pozornost dětí na vše zajímavé, co se kolem děje, povzbuzovat aktivitu dětí ve vyhledávání zajímavých objektů pro pozorování; umožňování kontakt s přírodou spojený s aktivním pohybem a hrami, vést děti ke sledování změn v přírodě během roku, podněcovat používání přírodních materiálů při hře; učit dítě šetrně zacházet s hračkami, obrázky, knihami
- vést děti k přiměřené opatrnosti

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, krátké výlety
- pojmenovávat, co k čemu slouží, vědět, co kam patří

- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- podněcovat děti v konkrétních situacích ke smysluplným otázkám, učit děti odpovídat na přiměřené otázky

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

Dítě dokáže jmenovat každodenní činnosti a věci, předměty denní potřeby, základní druhy jídel; orientovat se v prostoru školky i na zahradě; zná stálé místo předmětů ve školce, které používá; znát běžné dopravní prostředky; má povědomí o běžných přírodních jevech (slunce, mraky, déšť, vítr, sníh, led...); o nápadných přírodních proměnách v rámci změn ročních období; rozlišuje stromy, keře, květiny (ne však druhy); poznává a správně označí běžné druhy ovoce a zeleniny; pozná druhy zvířat; Rozlišuje základní barvy, tvary, velikosti (třídí, až později pojmenuvává); pozná objekty na obrázku; začíná chápat označení pro vztahy v prostoru (nahore, dole, vedle, vpředu, vzadu); začíná chápat označení pro časové vztahy (ráno, večer, hned, potom).

Rozvoj sebeobsluhy a hygienických návyků

Dodržuje přiměřenou čistotu při stolování, samostatně jí a pije s částečnou dopomocí, udržuje osobní hygienu – umí použít záchod, chlapci umí malou stranu vykonávat vstoje, umí si umýt a utřít ruce, obličej, umí smrkat a používat kapesník, umí se částečně svlékat a oblékat, zouvat a obouvat.

Rozvoj pracovních schopností

Umí navlékat kroužky na tyčku, provléká tkaničkou destičku s otvory, navléká větší korálky, trhá papír, skládá papír, umí nalepovat jednoduché tvary, zatlouká hřebíky do polystyrénové desky, stříhá dětskými nůžkami, modeluje váleček, kuličku, placku, staví stavby z kostek.

Rozvoj hudebních dovedností

Zpívá krátké melodické písničky, rytmizuje, tančí jednoduché tanečky, napodobuje hru na tělo.

Rozvoj výtvarných schopností

Maluje prstovými barvami, čmárá křídou na chodník, rozliší a pojmenuje základní barvy- alespoň 4, nakreslí sluníčko, postavu – hlavonožce, správně drží tužku, štětec.

Závěr

Je nutnost znát specifika batolecího věku, a to nejen z pohledu prostředí, jež batolata vyžadují a potřebují, ale především z hlediska výchovného působení. Institucionální výchova by měla neustále usilovat a podporovat harmonický rozvoj dítěte v souladu s jeho potřebami a vývojovými zákonitostmi.

Přesto děti v tak časném věku kolektivním zařízením ještě vývojově nedorostly a nedozrály a dětský organismus, jak tělesný tak psychický nemá být zatěžován něčím, k čemu ještě nedozrál. Ne že by se dítě pod takovým náparem muselo nutně hroudit, nebo že by neblahý efekt musel být masově nápadný, ale přece jen, můžeme-li pro dítě udělat něco lepšího, příjemnějšího a jeho vývoji přiměřenějšího, měli bychom toho využít. A to mluví jednoznačně pro výchovu v rodině. (Zdeněk Matějček, Prvních šest let ve vývoji a výchově dítěte).

Použité zdroje:

RVP PV

Metodika výchovné práce v jeslích a mateřských školách, Ludmila Bělinová a kolektiv

Metodika výchovné práce v jeslích a mateřských školách, Dr.Miroslava Jírová, MUDr. Stanislav Strnad a kolektiv

Zdeněk Matějček, Prvních šest let ve vývoji a ve výchově dítěte

Vypracovala dne: 20.8. 2015

Účinnost od: 1. 9. 2015

Projednán na pedagogické radě dne:

Mgr. Eva Víchová, ředitelka školy

Organizační pokyny pro mateřskou školu na školní rok 2016 - 2017

Plavecká škola Opava, Technické služby Opava s.r.o.

Plavecká výuka v mateřské škole

I.

Organizace plavecké výuky

Plavecká výuka probíhá v rámci nadstandardní nabídky školy. Děti jsou do plavecké výuky, kterou pro MŠ zajišťuje Plavecká škola Opava, přijaty na základě uzavřené dohody stvrzené podpisem zákonného zástupce.

Děti vstupují do šaten 15 minut před začátkem plavecké výuky.

II.

Cíl plavecké výuky

- seznámit se s vodou, odstranit strach z vody, naučit se ve vodě orientovat
- naučit se do vody dýchat, popř. hlavu ponořit pod vodu
- otužování
- základy technicky správných pohybů vedoucí ke splývání a k plavání

Všechny činnosti vycházejí vždy z potřeb jednotlivých dětí. Instruktóři plavání přizpůsobují program dle věku i schopností dětí.

III.

Povinnosti pedagogického dozoru zabezpečujících dozor

- Zodpovídají za bezpečnost dětí po celou dobu výuky. Proto jsou vždy oblečeny do plavek, popř. sportovního úboru a připraveny kdykoliv pomoci instruktorům PŠ.
- V době výuky zajišťuje individuální pomoc a péči dětem, které to potřebují. Zajišťují též doprovod dětí na WC.
- Upozorňují instruktory PŠ na různé zvláštnosti dětí, které umožní individuální přístup k dětem při výuce a tím i její zkvalitnění.
- Pedagogický dozor je nápomocen při poskytování první pomoci a ošetření drobných poranění.
- Při první lekci vyplní jmenný seznam 2x, kde bude zaznamenávat docházku dětí v jednotlivých lekcích. V PŠ odevzdá prohlášení rodičů o způsobilosti zařazení dítěte do kolektivní výuky a dobrém zdravotním stavu
- V průběhu plavecké výuky zodpovídají za to, aby děti dodržovaly provozní řád krytého bazénu.
- **Nikdy se nesmí vzdálit z prostor bazénu!!!**

IV.

Základní hygienická pravidla

- V den plavecké výuky se děti vhodně obléknou, především v zimních měsících. Před vstupem do bazénu děti navštíví WC, za pomoci pedagogického dozoru se řádně omyjí pod sprchou tělovým šamponem a vyčkají na pokyn instruktora PŠ k nástupu na bazén.
- Po skončení výuky se děti opět osprchují, řádně osuší ve sprchách a odchází do šaten, kde se převléknou.
- Do bazénu nepatří nemocné děti, děti s epilepsií a kožními chorobami (plísň, bradavice, atd.).
- Pro plavání je nutné použít plavky.
- Plavat se nedoporučuje 1 hodinu po jídle.

V.

Instruktoři PŠ zodpovídají

Za děti jen při provádění plavecké výuky. Dojde-li během výuky plavání k náhlému onemocnění, zranění apod., instruktor plavání poskytne dítěti první pomoc a předá je doprovázejícímu pedagogickému dozoru. V případě vážnějšího zranění, kdy je nutné ošetření nebo hospitalizace v nemocnici, zajistí zaměstnanci PŠ převoz do nejbližšího zdravotního zařízení.